

REDACTIA:

și
ADMINISTRAȚIA:
Batthyányi utca Nr. 2.

Articoli și corespondențe pentru publicare se trimit redacțiunii.

Concurese, inserțiuni precum și taxele de abonament se trimit Administrațiunii tipografiei diecezane.

BISERICA ȘI ȘCOALA

FOAIE BISERICESCĂ-ȘCOLASTICĂ, LITERARĂ ȘI ECONOMICĂ.

APARE ODATĂ ÎN SĂPTĂMÂNĂ: DUMINEGA.

PREȚUL
ABONAMENTULUI:PENTRU
AUSTRO-UNGARIA:
Pe un an: 10 cor.
Pe 1/2 an: 5 cor.PENTRU ROMÂNIA ȘI
STRĂINĂȚATE:
Pe un an 14 franci.
Pe 1/2 an 7 franci.Telefon pentru oraș și
comitat Nr. 266.

Societatea fondului de teatru.

Societatea fondului de teatru, s'a întrunit în anul acesta în adunare generală la Oravița, un orașel frumos și plin de viață, din părțile banatice.

Serbările, începute la 15/28 August, s'au inaugurat cu serviciul bisericesc, oficiat de P. On. Domn protopop al Radnei Procopie Givulescu, cu asistența preoților Iuliu Iorgovici și G. Neda.

În absența vicepreședintelui prezidiază adunarea Mag. Sa. dl Vasilie Goldiș, care rostește, improvizat, următorul discurs de deschidere:

— Cu regret vă anunț — a zis, că dl V. Oniș, vicepreședintele Societății noastre a fost împiedecat prin indispoziție momentană a participa la adunarea noastră generală. Între astfel de împrejurări comitetul numai eri a putut lua dispoziții asupra conducerii adunării noastre generale. El a aflat de bine a-mi condece mie aceasta foarte onorifică dar grea sarcină. Iubitul nostru vicepreședinte a și pregătit un discurs de deschidere și aceasta împrejurare m'ar putea dispensa de a răpi din timpul d-voastră, având în vedere nu numai frumusețea literară dar și valoarea reală a acestui discurs, prin care ni-se indică misiunea adevărată a Societății noastre. Dacă totuși mă simțesc obligat a vă obosi, o fac, pentru că tocmai momentele de acum mi-se par potrivite de a scoate o învățătură din rostul societății noastre. O învățătură, pe care datori suntem a o propaga și a o imprimă în conștiința poporului nostru. Aceasta este învățătura pe care sf. Scriptură ni-o spune așa de frumos, cu cuvintele: »Credința ta te va mântui«. Societatea noastră, domnilor mei, a isvorit din cel mai curat idealism. Înainte cu 38 de ani, un tânăr, slab în puteri fizice, dar tare în credința sa în virtuțile poporului român, a lansat ideea înființării unui teatru român. Tânărul acesta a grupat floarea neamului nostru de atunci, în slujba acestei idei și a făcut o propagandă apostolică pentru întruparea ei. Și când publicul cel mare, crezând că întruparea aceasta este de domeniul fantasiei, a căzut într'un moment de șovăială, acest tânăr nu și-a pierdut credința, nu și-a pierdut nădejdea ci a ținut singur în sus falfăind steagul Thaliei Române. Și a avut fericirea, la apusul vieții sale,

să-și vadă visul cu ochii: temelie teatrului român așezat pe baze trainice.

Din povestea aceasta scurtă și simplă se desface, doamnelor și domnilor, ca dela sine învățătura ce trebuie să o avem mereu înaintea ochilor: Credința ta te va mântui! Iată onorată adunare generală, credința tare a unui singur om a făcut ca idealul, care se credeă irealizabil, în care mulțimea mare își perduse încrederea, să s'apropie cu pași tot mai repezi și mai siguri spre întrupare. (Aplauze). Am voit, onorată adunare generală, să accentuez aceasta acum, când din diferite împrejurări a început în unele părți a se clătina credința în isbânda definitivă a problemelor culturii românești. Când vedem că suntem în preajma înființării teatrului românesc, când întrezărim în viitorul nu prea îndepărtat trupele teatrale cutrierând satele noastre, când vedem întruparea visului celui mai frumos țesut de atâtea generații, este timpul ca Românii să-și întărească credința, să-și oțelească sufletele și să privească cu neclintită încredere în viitorul lor. (Aplauze prelungite). Nu este nevoie a accentua că orice cultură nu poate fi decât națională. (Așa-i! Așa-i!). Desvoltă pe larg teza aceasta apoi continuă: Pentru aceea, când poporul român caută să se întărească prin cultură își întărește naționalitatea sa (Așa-i). Termin cu dorința, ca plecând d'aici să ne ducem cu toții întăriți în credința pentru isbânda culturală a poporului român! (Aplauze prelungite).

S'au rostit saluturi entuziaste de d-nii Dr. P. Corneanu, în numele »Asociațiunii«, Dr. M. Gropșeanu, în numele orăvițenilor.

După prezentarea raportului general și alegerea comisiunilor urmează disertațiunea d-lui Dr. V. Branște »Dansul și cântecul românesc în veacul al XVI și XVII«.

La banchet au tostat d-nii Al. Popovici protopop. Dr. A. Vecerdea, Dr. Iosif Blaga ș. a. Președintele d-l V. Goldiș, a rostit primul toast pentru M. Sa terminii următorii:

Doamnelor și Domnilor!

De câte ori în societatea românească se ridică paharul cel dintâi în sănătatea aceluia care ocupă locul dintâi în stat, nu se face numai pentru

a satisface unui obicei, unei obligațiuni ci se face din sentimentul cel mai curat și sincer de dragoste ce poporul românesc nutrește față de Majestatea Sa Monarhul (Entuziaste ovațiuni, Mesenii se ridică în picioare). Aceasta dragoste își are rădăcinile în istoria de veacuri a poporului românesc (Așa-i! Aplause). Numele Mariei Tereziei, alui Iosif al II-lea, sunt întipărite pentru toate veacurile în inima poporului nostru, care nu uită binefacerile. Tot așa nu va uită poporul nostru niciodată cu ce-i datorează Acelui venerabil și iubit bătrân, care poartă azi pe umerii săi sceptrul țării. Trăiască Majestatea Sa Imperială și Regală Apostolică Francisc Iosif I-ul. (Aplause îndelug repetate).

A doua zi, înafară de lucrările dela ordinea zilei a cetit dl. A. Bănuțiu conferența sa.

S'a ales președinte al Societății dl. Ioan Mihai, mare proprietar în Vinerea.

Cotizațiunile membrilor înscriși cu ocaziunea acestei adunări, face suma de 7000 coroane.

Dreptul Iov.*

Tinta. Azi vă voi istorisi, filor, cum a cercat Dumnezeu pe un om bun și drept.

Analiza. Noi am mai învățat și până acum despre unii oameni drepti. Spune-mi N. despre cari? (Despre Noe, Avram, Iosif, Moise și Iozua). Cum se arătară aceștia către Dumnezeu? Cu credință și ascultare. Dar omul despre care vreau să vă vorbesc acum, mai avea și altă însușire bună. El nu numai a crezut în Dumnezeu și a împlinit voia lui, ci a și suferit multe grele cercări dela Dumnezeu, ca nimeni altul. El a fost om foarte avut și într'o zi i-au perit toate averile. A avut copii și fete și într'o zi au perit toți. Iar pe urmă însuși a căzut într'o boală grea. Din om avut, cu copii și sănătos, cum era el acum? Sărac, fără prunci și bolnav, ca nime în lume. Cugetați numai, ce ar fi făcut un om rău și necredincios în starea lui? De bună seamă învinuia pe Dumnezeu și și-ar fi cerut moartea. Dar face și Iov așa? Nu. El suferă cu răbdare până în fine. Dar să ascultați frumos istoria lui Iov!

*Sinteza.*¹⁾ 1. În pământul Idumeii a trăit un om drept și cinstitor de Dumnezeu, cu numele Iov.

Iov a fost om foarte bogat. El avea vite foarte multe: boi, oi, azine, cămile și servitori mulți. Apoi mai avea și copii: 7 feciori și 3 fete.

Iar Dumnezeu a cercat credința lui Iov, trimițând pe capul lui sărăcia și o boală grea.

Odată veni la Iov un om zicând: „Părechile tale de boi arau și azinele pășteau lângă ele. Și venind furii le-au furat, și pe servitori i-au ucis.

Alt om a venit și i-a zis: „Foc a picat din cer și a mistuit oile și pe păstori“.

Al treilea om i-a adus veste zicând: „Caldeii au luat cămilele tale și pe servitori i-au ucis cu sabia.

Și încă grăind el a venit al patrulea vestitor zicând: „Ospătantu-se feciorii și fetele tale la fratele

lor mai mare, a venit, fără de veste, un vânt mare, și dărîmînd peste ei casa au murit“.

Auzînd Iov aceasta și-a rupt hainele sale, și-a tuns părul capului și presărîndu-l cu țărînă a înge-nunchiat și s'a rugat lui Dumnezeu zicînd: „Domnul a dat, Domnul a luat, cum a plăcut Domnului, așa a și făcut; fie numele Domnului binecuvîntat de acum și până în veac“.

Dar încă în ziua aceea, Iov a fost cuprins de buba rea, dela picioare până la cap și locuia afară de cetate.

Reproducere. Pământul Idumeii se află în Arabia (caută harta). Ce om trăia odată acolo? Cum era Iov? Cari oameni se numesc drepti? (Cari fac dreptate tuturor). Cari sunt cinstitori de Dumnezeu? (Cari îl iubesc și împlinesc poruncile lui). Va fi fost Iov așa? De ce s'a numit foarte bogat? (Boi, oi, azine, cămile, servitori). Și dacă mai avea și 7 feciori și 3 fete, toți copiii buni, cum se va fi simțit el? (Fericit).

Ce mai vedem la oamenii avuți? O casă plină de toate bunătățile... ospete, veselii cu prieteni și oameni de seamă. Dar săracii și servitorii când vorbesc cu ei? Iși iau pălăria în mână. Și cum vorbesc cu ei? (Cu sfială). Cum se poartă unii avuți cu săracii? (Cu dispreț, nu-i ajută). Cum sunt ei atunci? (Îngâmfați, sumeți). Oare și Iov să fi fost așa? Nu, el era drept și cinstitor de Dumnezeu. Și totuși ce a făcut Dumnezeu? (I-a cercat credința) Și încă cum? Foarte greu. Dumnezeu voia să știe ce? (Pe cine iubește mai mult: averile sale sau pe Dumnezeu). Așa a mai cercat pe cine? Pe care mai greu? Pe Iov. Cum așa? Mai întâi îi pier boii și azinele, apoi oile, cămilele. Și în urmă? Copiii. Ce va fi simțit el când auzi vestea (Durere) Dar ce nu face? Nu cărtește în contra cui? A lui Dumnezeu și a oamenilor. Din contră ce face? Ingenunche înaintea lui Dumnezeu și-l binecuvîntă: „Domnul a dat, Domnul a luat, ... fie numele Domnului binecuvîntat“.

Ce ziceți voi: eră grea cercarea aceasta? De ce? Dar lui Iov îi mai rămăsese ceva, ce? Sănătatea. Dumnezeu voi însă să-l mai cerce și cu asta. Cum? Buba rea... Acum eră și mai rău. Dar vârf la toate lea pus mizeria, că nu avea ca toți bolnavii, ce? casă... acoperemînt... pat unde să bolească. Gândiți-vă la sărăcia lui Iov: ce va fi mâncat? Afară în gunoiu, de ce pătimea ziua? (Il frigea soarele) Noaptea? (recela) Apoi?... vîntul... ploaia... muștele. Cum se hrănea? cum se adăpa sau cum își grijă ranele sub cerul liber? Este oare mai mare durere decît alui Iov? Dar mai avea o mângăiere, ce? Soția. Ce făcea ea? (Il susținea din lucrul mînilor și îngrijă de el.) Să vedeți însă că și aceasta îl părăsește. Ascultați cum?

2. Iar după vreme multă zis-a lui Iov muerea s'a: „Până când vei mai răbdă, așteptînd mîntuire? Iată pomenirea ta a perit de pe pământ și în putre-junea vermilor șezi aici. Iară eu, ca o servitoare rătăcesc din casă, așteptînd să apună soarele, ca să mă odihnesc de ostenele și dureri: ci zi vr-un cuvînt către Domnul și mori“.

Reproducere. Iată dară că și soția îl părăsește. Ce vea ea să nu mai aștepte Iov? Mîntuire. Ce însemnă asta? Vindecare. Ce zice că nu mai poate suportă ea? (Ostenele lucrînd la unul și la altul). Ea află că ar fi mai bine ce? Iov să-și roage moarte. Și atunci scapă?... de suferințe. Judecata drept soția lui Iov? Ea a arătat, că nu are ce? (Credința și speranța în...) Iar Iov judecă altcum. Ascultați cum!

*) Prelegere din opul metodic pentru cațibei, ce va apărea, de N. Crișmariu.

¹⁾ Textul istoriei se cetește din carte sau se enarează liber. Istoria se predă în 3 părți.

3. Și a zis Iov: „Pentru-ce ai grăit, ca o muere fără de minte? Dacă am primit dela Dumnezeu cele bune, oare să nu răbdăm și cele rele?”

Și în mijlocul tuturor relelor Iov n'a greșit cu buzele înaintea lui Dumnezeu.

Atunci Dumnezeu l-a binecuvântat pe Iov, dăruindu-i averi îndoite, ca mai înainte și alți copii buni 7 feciori și 3 fete.

Reproducere. Deci Iov are altă judecată. Ce face el? Își ocărăște soția. Cum? Nu se cuvine a cere moarte, ci să rabde ce?... și cele rele precum a primit cele bune. Despre credința lui Iov putem zice ce? Eră tare și neclătită. Pe cine iubia el mai mult pe Dumnezeu ori averile sale? Și Dumnezeu ce face? Îi răsplătește; cu sănătate, averi mai multe și copii buni.

Aprofundare etică. Ce fel de om eră Iov? Drept. Și totuși ce a dat peste el? Nefericiri. Ce sunt nefericirile, cari dau peste cei drepti? Cercări. Dar nefericirile păcătoșilor, ce sunt? Pedepse. Cine le trimite și unele și altele? Ce deosebire este între cercări și pedepse? Cari se răsplătesc cu bine? Cercările. Când se sufăr cum? Cu răbdare. Dar pedepsele răsplătescu-se? Nu. Face dar Dumnezeu nedreptate oamenilor, când pe unii li ceartă și pe alți li pedepsește? Nu. Deci cum e Dumnezeu? Atot drept.

Recapitulare. Ce om a fost Iov? Cum l-a cercat Dumnezeu? Cum a suferit cercarea? Cum i-a răsplătit Dumnezeu?

Reproducerea întregii istorioare.

Asociația. 1. Noi am aflat, că lui Dumnezeu i-a plăcut de Iov. De ce? Iov a iubit mai mult pe D-zeu decât... O știm aceasta de unde? Din răspunsul ce l-a dat soției sale. Ce a zis? „Dacă am primit dela D-zeu cele bune, oare să nu răbdăm și cele rele”. Și ce a făcut D-zeu? I-a dăruit bunătăți mai mari ca... Ce însemnă asta? Iată vă spun eu ce: „Celor ce-l iubesc pe D-zeu, toate li-se lucrează spre bine”. (Rom. 8. 28).

2. Pe Iov îl putem asemăna cu Avram într-o cât? Și Avram și Iov au fost ispitiți de D-zeu. Și?... amândoi au învins ispita.

Cu ce a învins Avram ispita? Cu ascultarea. Dar Iov? Cu răbdarea. Ce oameni au fost ei dară? Drepti și plăcuți lui D-zeu.

Să vorbim despre oamenii, cari nu rabdă ispita, cum ajung ei? Rău, ei sunt nefericiți. Cunoașteți un asemenea om? Adam și Eva. Iar Iov dacă a răbdat ispita cum a ajuns? Fericit. Despre oamenii, cari rabdă ispita, putem zice dară, că sunt cum? Fericiti. Vedeți aceasta ni-o spune nouă și S. Scriptură așa: „Fericit este bărbatul, carele rabdă ispita”. (Iacob 1, 12.)

Sistemizarea. Celor-ce-l iubesc pe D-zeu toate li-se lucrează spre bine. — „Fericit este bărbatul, carele rabdă ispita”.

Aplicarea. Ca pe Iov D-zeu ne ispitește și pe noi. Cu ce? Cu boale, primejdii și pagube. Cum să întimpinăm și noi ispitele? Cu răbdare ca și Iov. Și ce vom zice, ca și Iov? „Domnul a dat, Domnul a luat... fie numele Domnului binecuvântat de acum și până în veac”. Ați auzit și în biserică cântându-se aceste cuvinte? Care e cântarea aceea? Fie numele Domnului. Ce însemnează cântarea aceasta? Binecuvântăm pe D-zeu pentru toate câte ne trimite. Cu cine voim dară să ne asemănăm noi? Cu Iov.

Nicolae Crișmarin,
paroh.

Emil

sau

Despre educațiune

de

I. I. Rousseau,

traduse de

Ivan Ardelean învățător.

Cartea I.

— Urmare. —

Dar altcum acest punct stă în strânsă legătură cu mai multe obiecte, decum se crede. Dacă voiți a da pe fiecare pentru locul destinat șieiși, începeți cu mamele și veți minună de schimbarea dobândită. Toate stupiditățile izvoresc din primul izvor al stricăciuni; din acesta apoi stricarea moralei universale. Sentimentele transpuse în noi de natură se distrug; interiorul casei dobândește o culoare mai puțin intensivă aceasta e impresia, care ne tinde o familie dezvoltându-se mereu, nu delectează mai mult bărbații, și nu desvoltă mai mult în străină onoare; aceea mamă nu e așa stimată, acărei copiii nu se prea văd; lipsește din familie aceea legătură strânsă; obiceiul frumos de-a fi cu toții împreună nu întărește mai mult legătura de consăngenitate; nu mai există nici părinți, nici copii și nici frați; abia li cunosc, cum vor putea deci să se iubească unii pe alții? Fiecare se îngrijește de sine, casa însă arătându-ne un tablou posomorit, distragerea și bucuria trebuie deci afară de aceasta căutată.

Dar însă poftim a lăptă mamelor copilașii lor, se vor înbuni și moravurile, se vor deșteptă sentimentele bune în fiecare inimă și statele iarăși se vor înpopula. Numai această singură împrejurare va corege totul. Iritațiunea familiară e cea mai bună medicină în contra demoralizării. Singurul șgômot al copilașilor, care de altcum îl află așa de incomod, va deveni plăcut prin aceea; părinții atât față de familie, cât și față unii de alții se vor arăta indispenzabili, vor fi mai dragălași, legătura familiară se va strânge între ei tot mai tare, când cutare familie ne arată chipul cel mai, fermăcător a vioiciunii și bucuriei, ostănelele și îngrijirile în jurul acelea vor deveni cele mai plăcute ocupațiuni atât pentru femeie, cât și pentru bărbat. În felul acesta din coregerea unui rău, ar putea izvorî îndreptarea universală și natura ș'ar dobândi toate drepturile sale. Numai femeile să fie iarăși mame, atunci și bărbații vor deveni tați și bărbați adevărați.

E înzădar sporirea vorbelor! Nici căutarea de plăceri încă nu fi va îndreptă. Femeile au încetat de a mai fi mame. Încă de-ar și dorî, nu ar putea isbuti. Mai ales acum, când dominează obiceiul contrar, fiecare ar avea necaz cu împotrivirea aceluia, care adoptează mersul timpului de față, și cari s'au conjurat contra astorfel de exemple, pe cari pe deoparte nu le protegează iar de altă parte nu voesc a le urmă.

Câte odată totuși se află femei cu dare de suflet, cari cutează a se împotrivi din acest punct de vedere

cu moda și cu guralivele de genul lor și săvârșesc cu energie frumoasă datorința împrumtată dela natură. De s'ar spori încontinuu numărul acestora fiind conduse de acele bunuri, cari sunt rezervate pentru dănsule. Bazându-ne pe deducțiunea abstrasă din cele mai simple raționale și pe esperințele nefalzificate acelor mame cutez a le asigură deplină fidelitate din partea bărbaților; adevărată iubire copilărească din partea aceloră; prețuirea și stima omenimei; norocos morb la naștere și fără primejdii; sănătate stabilă și deplină; în fine aceea bucurie sufletească, că imitate fiind de fetișoarele lor și din partea altora, vor fi privite de model.

Unde nu este mamă, acolo nu poate fi nici copil. Între ei sunt adversare datorințele, așa, că pe de-o parte nu le împlinesc, iar pe de altă parte le neglișă. Copilul trebuie să iubească pe mamă-sa încă înainte de a ști, că aceasta e datorința lui. Dacă simțământul rudeniei de sânge nu se întărește prin obicinuire și îngrijire, aceea dispăre îndată în primii ani, și inima moare așa zicând încă înainte de a-se naște. Vedeti dar că la primul pas stăm afară de natură.

Ne putem depărta dela natură și în direcțiune contrară, dar atunci, când femeea în loc să-și neglișă datorințele de mamă, trec peste limitele iubirii; când adoară copilul său; când nutrește slăbiciunile aceluia și le înbătrânește, în loc să-le facă să fie simțite în mod dureros din partea aceluia: când sperează al eliberă de sub legile naturii, se nizuște a îndepărta dela dănsul toate neplăcerile ne fiind precaută, că în loc de câteva neplăceri, de cari îl scutește pe un moment, câte neajunsuri și pericole îi aruncă bietului în viitor, și ce lucru barbar e acela, dacă prelungim neputința copiilor spre împiedecarea celor adulți și îngrijirea aceloră cu dănsii. Thetis — așa zice tradițiunea — voind a face copilul său nevulnerabil, la scădat în apa Styx. Acest exemplu e ideal și măreț. Acele mame tirane, despre cari eu vorbesc, fac altcum: cufundăd copiii lor în comodități și trândăvii, îi fac mai primitivi de suferințe, porii așa zicând îi deschid pentru primirea atâtor boale, cărora apoi nemântuiți cad jertfă.

Urmați cu atențiune natura și urmăriți calea, care a designat-o voaună. Neînterupt deprinde copiii, cu diferite experimentări oțălește corpul aceloră; le face cunoscută de timpuriu ființa suferinței și durerii. Dinții, cari pocnesc gingenele le aduc fierbințeli; rosura puternică le cauzează dureri; de tusa îndelungată numai că nu să nădușesc; îl chinușă limbricii; diferite materii sârbezite încep a-se descompune în interiorul său, îi ofer dureri periculoase. Primul period din viața lor e aproape lanțul continuativ al boalelor și primejdiilor. Jumătate din copii mor înainte de-a ajunge anul al 8-lea. Dar dacă prin toate primejdiile au trecut, apucă la putere și îndată-ce își poate trage folos vieții sale, devine aceea mai sigură.

Așadară, aceasta e ordișnea naturii; pentru-ce lucrăți contra ei? Nu înțelegeți doar, că voind a îndreptă activitatea ei, o stricați cu totul aceea. A îndeplini în

exterior aceea, ce aceea săvârșește în interior, pentru voi e identic cu potențarea primejdiei; dar din contră e atăta, ca micșorarea primejdiilor sau delăturarea lor definitivă. Experința ne arată, că dintre copiii desmierdați proporționalminte mor mai mulți, ca dintre cei oțeliți.

De cumva nu trecem în extrem peste puterile lui, periclităm mai puțin viața lui prin ocuparea continuă, ca prin cruțarea lor. Dedați încă de timpuriu la suportarea diferitelor necazuri. Oțelițiți corpul lor în contra climei a diferitelor anotimpuri și zone, prin foame, sete și oboseli; cu un cuvânt scăldați-i în apa Styx! Înainte de-a urmă omul o viață precizată și determinată, se poate deprinde după plăc la toate; dar dacă s'a dedat la ceva, orice schimbare poate fi dezastruoasă pentru dănsul. Copiii supoartă mai ușor schimbările, ca cei adulți. Conștrucțiunea celor anteriori după ființa lor flexibilă și elastică, se asimilează mai la toate; din contră mușchii scortșosi ai omului crescut îngăduesc numai la o forțare mai mare. Copiii îi putem desvolla de musculoși fără a-le periclita sănătatea; dar încă și în cazul acela, dacă am periclita ceva nici atunci nu e iertat să cedăm. Fiindcă aceste sforțări sunt indespărșibile de viața omenească, putem să facem ceva mai bine, decât să-le aplicăm atunci, când umblă cu mai puțin pericole?

Cu cât e mai în vârstă cutare copil, cu atât e mai prețuit acela. Valoarea persoanei lui prin ostenele jertșite pentru dănsul se potențiază; trecerea lui din viață prin simțirea conștie a morții sale, devine mai dureroasă. Înainte de toate dar viitorul trebuie să-l avem înaintea ochilor nostri, dacă dorim ezistența lui; trebuie să ne luptăm contra boalelor ce-i obvin în tânărețe, și încă atunci, pânăce aceasta etate n'a sosit; pentrucă dacă valoarea vieții până atunci se potențiază, până când din aceea putem trage foloase, ce lucru nesocotit ar fi a scuti copilăria de niște neplăceri, ca mai târziu să le duplicăm acelea! Oare sunt incontestabile lecțiunile atare ale învățătorilor.

Soartea omului pentru totdeauna e suferința. Îngrijirea ezistenței lui proprie încă e împreunată cu necazuri. E norocos acela, care în tânăreța lui cunoaște numai necazuri corporale, necazuri, cari nici la aparințe nu sunt așa dureroase, ca cele spirituale, și cari se finesc mai rar cu pesimizm, ca aceste. Pentru durere de stomac nimenea nu s'a împușcat; numai necazurile spirituale fac, ca omul să despereze. Noi compătımim soartea tinereței, pe când am avea mai mare cauză a-ne compătimi a noastră. Cele mai mari necazuri le cauzăm noi înși-ne.

Copilul se naște plângând. Primii ani ai vieții sale îi petrece tot în plâns. Acuși îl leagănă, desmeardă, ca să se liniștească, acuși îl amenință sau îl bat chiar, ca să tacă; așadară sau noi facem aceea, ce lui îi convine, sau îl silim la aceea, ce noaună ne place. Sau noi ne supunem voinței lui, sau îl supunem pe el la a noastră; o cale mijlocie nicăiri! Ori distribuim porunci, sau, că primim atari. În modul acesta dar primele idei ale copilului sunt *puterea și alcoolismul*.

Înainte de-a ști vorba, poruncește; înainte de a fi capabil a săvârși ceva, deja trebuie să-l ascultăm, și de regulă atunci îl pedepsește, până încă nu poate să recunoască greșala sau chiar înainte de-a putea săvârși aceea. Așa încă la început plântă în inima lor fragedă patimile, pe cari apoi le atribuiesc naturei; și fiindcă cu orice preț a insistat asupra acelea, să devină rău, se plâng pentru aceea, că a devenit atare.

„Rasplata“

Din ziarul din război, al căpitanului
*Vladimir Stemenow**)

13 August 1904 în fața portului *Port-Artur*. Cufundarea vaporului »*Petropawlowsk*«, cu admiralul *Macarow* și pictorul *Weresceaghin*.

Cătră 9 ceasuri și 30 minute ne-am reunit și noi vaporul »*Diana*«, cu escadra noastră. Leșiserăm, cu excepția vapoarelor avariate, cu toții. Japonezii s'au retras cu încetul după dealul *Liastisau*, ca și când ar fi voit să înceapă obicinuita lor bombardare. Admiralul *Macarow* avea de gând, așa se părea, să se pună, ca de obicei, în mișcare, încoace și 'ncolo între *Weisze-Wolfsberge* și între *Kreuzberge*.

„Comandanții tunarilor să rămână la tunuri! Ceialtați omeni să se răsfire dar să nu plece din grupa lor“, poruncii eu.

Primul ofițer de artilerie veni lângă mine. „Acum începem din nou, după vechiul obicei“ zice el, „Ei au să arunce de acum, de departe, cu obiecte grele. Să ne aducem ceva de „fumat?“

„Ba bine că nu!“ răspunsei eu. „Acum de sigur nu are să se întâmple ceva mai de seamă. Pentru ziua de azi avem socoteala încheată. Să începem cu rutina spălării a covertei vaporului, care n'a mai fost curățită dela *Wecken*.“

Noi mersem, amândoi, de pe partea de sus în cea de jos. Ofițerul de artilerie merse la fiturile de tun unde se putea fuma; iar eu pe coperiș. Aici stătu pe tribord — 15 centimetre dela postul de comandă și dădui primului pilot (subofițer) obicinuitele porunci, când o izbitură înfundată prăbușind făcu să se cutremure violent întregul nostru încrucișător. Aveam simțământul, că aproape de tot ar trage foc o armă de 30 centimetri. Mă uit, împrejur, nedumerit. Izbitura se repetă și mai tare.

Ce se 'ntâmplase? De-odată răsună strigăte de cumplită spaimă: „*Petropawlowsk*“, „*Petropawlowsk*!“ Cuprins de un presimțământ fatal, mă răzimai de marginea bordului. Văzui un uriaș nor de fum întunecos, (negriu): Asta-i *Pyroxilin* — adică, umpluturile torpiloarelor — îmi trecu prin minte. În norul de fum stă catargul vaporului. Stă pieziș, neajutorat, par'că n'ar cădea, ci ar atârna în aer. În stânga acestui nor se vedea partea dinnapoi a vasului pancerat; părea, ca în totdeauna, ca și când nici nu s'ar fi petrecut grozăvenia în pronaos, și n'o privea și pe dânsa de-astrul. Și a treia izbitură! Baluri de aburi albi se învrăstau în norul întunecos, cazanele espodaseră. De-odată se ridică partea dinnapoi a corăbii panțerate, drept ca lamina, în înălțime. S'a petrecut aceasta așa de repede, ca și când vasul n'ar fi căzut cu partea dinainte, ci la mijloc s'ar fi rupt în două. O clipă

s'au văzut șuruburile, rotindu-se prin văzduh. În urmă o explozie? — Eu nu știu. Mie mi s'a părut, ca și când pântecetele, mijlocul »*Petropawlowsk*«-ului, s'ar fi deschis și ar scuipa foc și flacări, ca un vulcan. Ba mi s'a părut, că ieșeau flacări chiar din mare, pe când ea de mult se închisese asupra rămășițelor corăbiei.

Nici la cele mai importante comande, n'a stăpânit o așa tăcere și liniște, asupra încrucișătorului nostru, nici când, ca la acest îngrozitor spectacol.

Obicinuița devine a doua natură. Ca vechiu ofițer de marină, eram învățat să notez tot. Când am zărit explozia, mecanic m'am uitat la ceas și am scris în nolițul meu: 9 ore 43 minute, explozie pe »*Petropawlowsk*«, și apoi „9 ore 44 1/2 minute — totul s'a sfârșit“.

Urmează pagini măestre de reflexiuni despre rolul demoralizător al desastrului, asupra soldaților ruși, de sus până jos.

Și arată pierderile enorme suferite de flota rusească, fără să fi tras în vrăjmaș și la comandă, măcar un foc de tun. Din negrijă a provenit acest dezastru; submarinele, puse de dânsii pentru a apăra de intrarea Japonezilor falnicul golf al *Port-Arturului*, — au fost mișcate de la loc, de furtuna de peste noapte.

Tr. de S.

În atențiunea domnilor învățători!

Am ajuns și noi timpul, că putem alege în manualele școlare. Anunțuri peste anunțuri apar, recomandându-și autorii cartea ca comercianții marfa.

Sunt 10 ani de când s'au introdus în școale cărțile noastre și au ajuns până la a VI ediție fără atâtea apucături de anunțuri. Suntem de credință că: „*Cartea bună se recomandă singură*“, de aceea n'am aflat de conzult a o octoară cu forța anunțurilor jurnalistice și eventual a face greutate învățătorilor prin introducerea unor cărți neaprobate și nexperimentate. Ne-am mulțumit numai cu aceea, că fiind susceptă în lista manualelor recomandate de Ven. Consistor, învățătorii se vor putea folosi de ele după vrednicia lor.

Și dacă de asta dată ne abatem dela ținuta manifestată în trecut și anunțăm cărțile noastre și pe aceasta cale, o facem nu pentru a ne recomanda neogolul, ci pentru a încunoștința pe Domnii învățători despre împrejurarea, că cărțile noastre sunt supuse cenzurării și aprobării înaltului Minister sub N-rul 94787/1908 și prin urmare conform legii îndreptățite de a se pute folosi în toate școalele, chiar și în cele cu ajutor de stat.

E de remarcant aci răspunsul Mag. Sale dlui inspector școlar *Varjassy Árpád*, dat subscrișilor cu ocaziunea prezentării manualelor spre aprobare: „*Nem csak a legmelegebben fogom ajánlani, hanem azon lesznek hogy tankerületem minden iskolájában használják és ezt az egyöntetűség kedvéért is*“, adică: „Nu numai le voi recomanda cu cea mai mare căldură, dar voi căuța ca să le folosească în toată școala din inspectoratul meu și aceasta pentru uniformitatea învățământului“.

*) Ediție germană: *Raszplata*, *Abrechnung von* VI. *Stemenow*. Berlin. Druck E. S. Müller u. Sohn.

Rugăm deci pe Domnii colegi, cari au introdus sau doresc să introducă în școlile lor manualele noastre școlare, compuse pe baza planului de învățământ, după cel mai acomodat metod ce are de scop pregătirea elevilor pentru trebuințele vieții, a ne onora și pentru mai departe cu încrederea lor.

Manualele se pot comanda dela tipografia diecezană din Arad și anume:

1. ABC-dar carte de cetire pentru cl. I — 40 fil.
2. A doua " " " " " II — 40 "
3. A treia " " " " " III — 60 "
4. A patra " " " " " IV — 60 "
5. Carte de cetire pentru clasele V și VI 1 —
6. Limba magiară prima carte de cetire — 50 "
7. " " " " " II-a " " " " " — 50 "

Cele de sub 1 și 5 sunt ilustrate. La comanda mai mari se dă 20% rabat.

Mulțumind dlor colegi pentru sprijinul și încurajarea de până aci, am ramas

Arad, la 29 August n. 1908.

Ioșif Moldovan,

Petru Vancu,

Iuliu Groșorean,

Nicolae Ștef,

Nicolae Boscai.

Aviz!

Se aduce la cunoștința d-lor preoții și învățători, că „Anuarul“ este gata tipărit. Rugăm pe ceice vor comanda din el, a ne indica pentru câți elevi are lipsă.

Prețul pentru 80 elevi costă 5 cor., pentru 120 6 cor.; iar pentru 160 7 coroane.

Comandele a se face dela:

Tipografia diecezană,

Arad str. Batthyányi nr. 2.

CRONICA.

P. S. Sa Domnul Episcop diecezan, a plecat Vineri la 15/28 August la Sibiu, la adunarea Fundațiunii Gozsdu. Va avea loc, cu aceasta ocazinne și un sinod episcopesc.

Hirotonire. S'a hirotonit la 15/28 August intru preot Pantelimon Ardelean pentru parohia Dubești.

Distincție. D-I căpitan de infanterie Ioan Popovici, dela reg. 32, din Viena, a fost decorat cu medalia „Signum laudis“ de ziua Împăratului. D-I Popovici e originar din Săsăuși, de lângă Sibiu.

Alegere de învățător. Duminecă în 17/30 August s'a ținut alegerea de învățător în comuna Toraulmare alegându-se dintre 4 recurenți Teodor Stoianoviciu cu 138 contra 11 voturi.

Cronică bibliografică:

Șchița Monografică a Sălăgiului (comitatul Sarmarului), întocmită de dr. D. Stoica și I. P. Lazar, tipărită la institutul „Victoria“ 1908, din incidentul

adunării „Astrei“ la Șimleu, — face onoare atât autorilor cât și Românilor din Sălăgiu.

Cartea ne dă istoricul aceluia ținut, cu multe românești; un istoric elaborat cu pricepere, pe baza izvoarelor bine alese și folosite. — Între capitole găsim și următoarele: „Biserica“, cu trecutul și prezentul ei, cum și rolul ei și bărbații ei însemnați „Școala“, statistica, Instituții culturale și financiare cari lămuresc prezentul destul de luminos, al acestui ținut condus de oameni harnici și loc de prețioase relicvii.

Icoanele bărbaților iluștri, de biserică și locuș pitorești cum și îmbrăcăminte și tipuri țărănești fac și mai desăvârșită aceasta carte de 326 pag. 8° mare, care poate servi de model tuturor ținuturilor locuite de români.

Odobescu (Al. I.) Opere complete, vol. II cuprinde articole și studii privitoare la literatură și etnografie. Al treilea volum care va apărea în curând, va cuprinde studiile de arhiologie ale marelui prozator român. [Ediția „Minerva“ București].

Adam (Ioan) Constanța pitorească cu împrejurimile ei, călăuză descriptivă cu ilustrații.

Titlul cărții, frumusețea icoanelor (clisee) ce cuprinde și talentul descriptiv al autorului, sunt garanții incontestabile ale valorii acestei scrieri. [Ediția „Minerva“ București].

Turghenieff (Ioan) Cea d'întâi iubire traducere de Nicolae Dașcovici. Editura „Bibliotecei pentru toți“ Nr. 363 a făcut cel mai frumos lucru, dând într-o reușită traducere românească admirabila scriere a lui Turghenieff. Întregul volum cuprinde povestirea simplă, delicată a unei iubiri juvenile, în care un copil andru azistă îndurerat la umilirea fătorei mult adorate, fără să-i poată veni într'ajutor. Femeia pentru care și-ar fi jertfit bucuros viața-i tânără, e batjocorită; umilită și maltrată tocmai de tatăl său, împotriva căruia, ea nu poate nici gândi rău. Unii vor resimți fiorii plăcuși de odinioară la cetirea acestei povestiri, iar alții vor socoti iubirea ideală din volumul acesta drept un basm, în nestatornica lume. Turghenieff a atins culmea gingășiei și a delicateței de simțire în Cea d'întâi iubire. Volumul poate fi cu folos pus în mâinile oricui, căci e merit să înobileze, să înalțe sufletele omenesști, făcându-le să cunoască cea mai pură și mai eterică expresiune a sentimentului de dragoste. Prețul volumului 30 bani. De vânzare la Librăria Alcalay și la toate librăriile din țară.

„Biblioteca pentru toți“ cuprinzând „Poveștile Peșului“ de Carmen Sylva. (Nr. 343—344). Nimic mai frumos decât aceste minunate povestiri, în cari M. S. Regina României își dă măsura neîntrecutului său talent literar. „Poveștile“ nu sunt decât niște legende cu privire la munții de pe valea Prahovei, auzite de autoare din gura vechiului ei prietin păraul Peș. Cetindu-le, nu știi ce să admiri mai mult, frumusețea legendelor sau forma aleasă, stilul grațios și plin de fragezime în cari sunt redade. Traduse cu multă îngrijire „Poveștile Peșului“ formează un volum ce poate fi cetit cu egală plăcere atât de copii cât și de toți iubitorii de literatură frumoasă. Prețul volumului 60 bani. De vânzare la librăria Alcalay și în toate librăriile din țară.

„Familia Română“ revistă ilustrată apare în fiecare săptămână cu un bogat cuprins literar și distractiv, (sfaturi, Curierul Modei, ghicituri.)

Abonații noi pot primi toate numerele dela început. Abonamentul e de 10 coroane pe un an.

Adresa: Budapesta V. Strada Csáky 23.

Cărți de școală.

Se aduce la cunoștința domnilor profesori și învățători, că manualele de școală scrise de răposatul profesor Dr. Ioan Petran, cărți aprobate de Vener. Consistor și Înalțul Guvern, sunt de a se căpăta și mai departe la doamna Văd. Aurelia Dr. Petran Arad strada Lázár-Vilmos nr. 4. Domnilor profesori și învățători primesc 20% rabat. Acestea manuale sunt:

1. **Gramatica română**, pentru învățământul secundar, partea primă Etimologia 2 cor.
2. **Gramatica română**, pentru învățământul secundar, partea a doua Sintaxa 1 cor. 50 fl.
3. **Gramatica**, pentru școlile populare partea primă 30 fileri.
4. **Gramatica**, pentru școlile populare partea a doua 60 fileri. 3—3

Concurese.

În virtutea rezoluției Venerabilului Consistor din Oradea mare de sub Nr. 1348/B. pentru îndeplinirea parohiilor vacante din protopopiatul Beliului, se publică concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare.

1. **Bochia** cu filia **Benești**, de **clasa III**, dotațiunea costă din câte 1. măsură cucuruz ca bir dela 90. case; ștotele îndatinat și întregirea dotațiunii dela stat.
2. **Hășmaș** cu filia **B. Uruș**, emolumentele pământ de 8. cubule; câte o zi de lucru; ștotele uzuate și întregirea dotațiunii dela stat parohia de **clasa II**.
3. **Mărăuș** cu filia **Secaciu**, parohia e de **clasa III**. dotațiunea este: pământ de 8. cubule; bir dela 110. căși câte o brădie cucuruz, ștotele îndatinat și întregirea dotațiunii din vistierea statului.

Reflectanții au a-și înaintă recursurile instruite conform prescrierilor din Regulamentul pentru parohii la subscrisul în F. Györös având a se prezenta la sf. biserică pentru a-și arată dexteritățile în cele rituale și pentru a predică. De locuințe să vor îngriji cei aleși.

Pentru comitetele parohiale: 1—3

Petru Serbu protopopul trac. Beliu.

—□—

1—3

Pentru îndeplinirea următoarelor stațiuni învățătoarești, se publică concurs cu termen de **30 zile** dela prima publicare.

1. **Archiș**, salariul în bani 300 cor. 12. șinice bucate: 126. cor. 4. jug. pământ: 80. cor. 4 orgii lemne pentru învățător: 64 cor. pentru repetiție: 30 cor. curățitul școalei, scripturistica și conferința: 32 cor.
2. **Carasău**, în bani 280 cor. 4. orgii lemne 90 cor. 12. cubule bucate 120 cor. 3. jug. pământ 82 cor.
3. **Dumbrăvița** 500 cor.
4. **Rohani**, salar 600 cor.
5. **Susag**, în bani 440 cor. 20 cubule bucate 200 cor.
6. **Tagadău** în bani 100. cor. 8. jug. pământ.

Recurenții au a se prezenta la sf. biserici spre a cântă, ear devenind aleși vor beneficia de locuințe corespunzătoare, de ștotele cantoralii îndatinat, ear

pentru întregirea salarelor se va recurge la stat. Recursele să se trimită la subscrisul în F. Györös.

Petru Serbu protopopul trac. Beliu.

—□—

1 3

Pe baza aprobării Veneratului Consistor dela 16/29. Iunie a. c. Nr. 2025/908 precum și în senzul hotărârii comitetului parohial dela 16/29 Iunie a. c. Nr. 5 prin care s'a scris concursul pentru îndeplinirea parohiei vacante de clasa primă din **Semlac**, prin aceasta să publică concurs cu termenul de **30 zile** dela prima publicare în organul oficios „Bis. și Școala“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. Una sesiune parohială constătătoare din 33 jughere 600/1600 st. □ pământ arător care aduce un venit de 1680 cor. 2. Bir preotesesc câte 15 litre grâu curat și 15 litre orz ori cucuruz dela acei credincioși cari au pământ și casă; iar dela aceia cari au numai casă câte 15 litre cucuruz cari dau un venit de circa 200 cor.
3. Ștotele îndatinat care aduc un venit de circa 420 cor. aceste toate la olaltă fac un venit de 2300 cor. Din aceasta sumă detragându-se toate dările publice în sumă de circa 260 cor. pe cari alesul va fi îndatorat ale solvi rezultă un venit curat de 2040 cor. Alesul va avea a da din toate venitele parohiei jumătate, văduvei repositului paroh până la un an dela reposarea acestuia.

Recurenții vor avea să-și subștearnă recursurile, ajustate cu documentele prescise și adresate comitetului parohial din Semlac Prea On. oficiu protoprezbiteral în Arad, având a se prezenta în vrre-o Duminecă ori sârbătoare cu observare strictă a §-lui 20 din Regulamentul pentru parohii în s. biserică din Semlac, spre a-și arată dexteritatea în cele rituale și oratorie.

Semlac la 27 Iulie v. 1908.

In numele comitetului parohial

Lazar Călușer m. p.
preș. com. par.

Teodor Suciu m. p.
notar. adhoc.

In conțelegere cu: **Vasilie Beleş** protopresbiter.

—□—

3—3

Pentru îndeplinirea vacantei parohii de **clasa I** din **F. Bator**, protoprezviteratul Tinței cottul Bihor, cu termen de alegere pe ziua ce cade sârbătoarea **Nașterea Născ. de Dumnezeu**, pe lângă următoarele emolumente:

1. Cvarțir liber cu grădină de 975 □.
2. Una cromptiște extravilană.
3. Pământ arător 15 jughere 1384/1600 □.
4. 16 1/3 parte competență de. imaş și cea de pădure ce compete după aceasta cu observarea că dacă preotul nu va avea vite, va primi ca despăgubire acea sumă ce se va distribui și celorlalți săteni.
5. 30 litre cucuruz sfârmat dela fiecare casă eventual 2 cor.; b) întregire dela stat pentru preoții cu 8 clase în sumă de 815 cor. 22 fil.
7. Ștotele cari se fixează în următorul mod: a) prohod clasa I 10 cor. b) clasa II 6 cor. c) cl. III 2 cor. d) botez 40 fileri. e) feștania mare 2 cor. f) masul 2 cor. g) cununia 2 cor. h) rugăciuni de lipsă 40 fil.

Alesul va avea a solvi toate dările publice după imobilele folosite și va fi îndatorat cât timp va trăi emeritul paroh. Vasilie Suciu să-i solvească acestuia anualminte 465 cor. 65 fil și va fi îndatorat a catibiza în toate școlile din comună fără a pretinde dela confesiune altă remunerațiune.

Reflectanții la acest post au a se prezentă în s. biserică din F. Bator, spre a-și arată dexteritatea în celea rituale, iar recursele ajustate conform Regulamentului adresate com. par., au să le subștearnă subscrisului protoprezviter.

Dat în ședința com. par., din F. Bator, ținută la 29 Iunie (12 Iulie) 1908.

Nestor Porumb
preș. com. par.

George Bondar
not. com. par.

In conțelegere cu mine: *Nicolae Roxin* protopop gr.-or.
—□— 3—3

Pentru îndeplinirea postului învățătoresc vacant din *Cetea*, pprezviteratul Peștes, se publică concurs cu termen de alegere pe **7/20 Septemvrie** 1908.

Emolumentele sunt: 1. Bani gata, eiectate pe locuitori 204 cor. 2. 12 metri lemne aduse acasă, în preț de 36 cor. 3. Dela comuna politică pentru însuțirea adulților 40 cor. 4. Intregirea dotațiunei prin ajutorul sperativ dela stat. 5. De inmormântări și alte funcțiuni, unde va fi poftit, ștolele până aci obicinuite.

Alesului se impune conducerea stranei în biserică în Dumineci și sărbători, fără altă remunerație.

Petițiile, ajustate conform §-lui 61 din Regulamentul școlar, adresate comitetului parohial din *Cetea*, să le înainteze subscrisului protoprezviter în M.-Telegd până la 1/14 Septemvrie a. c., iar recurenții se îndatorează a se prezentă în s. biserică din *Cetea* în termenul adiectibil, în vre-o Duminecă ori sărbătoare, spre a-și arată dexteritatea în cântare și tipic.

Comitetul parohial

In conțelegere cu: *Alexandru Munteanu*, pprezviter.
—□— 3—3

Pentru îndeplinirea postului învățătoresc dela școala gr. or. rom. din *Baia*, devenit vacant prin abdicarea preotului-învățător Andrei Vătan, prin aceasta se escrie concurs.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt: 1. Salarul învățătoresc 600 cor. 2. Pentru conferințele învățătoresți 20 co. 3. Dela inmormântări unde va fi poftit la prunci 40 fileri. 4. Locuința învățătorului stă din 2 chilii, cuină și grădina de legume.

Alesul va îngrijl ca din salarul său de 600 cor., să încălzească și sala de învățământ.

Recursele ajustate conform regulamentului și ordinelor în vigoare sunt a se așterne P. On. Domn pprezviter Procopie Givulescu în M.-Radna, iar în timp de **30 zile** dela prima publicare în organul oficios „Biserica și Școala“, având recurenții a se prezentă în s. biserică din loc, spre a-și arată dexteritatea în cântare și tipic.

Baia, la 8/26 August 1908.

Andrei Vătan
preș. com. par.

George Iovanescu
notar com. par.

In conțelegere cu: *Procopie Givulescu* protoprezviter.
—□— 3—3

Pentru îndeplinirea postului învățătoresc dela școala gr. or. din *Fonău*, ppiatul Tinea cottul Bihor, cu termen de alegere pe **8/21 Septemvrie** pe lângă următoarea, dotațiune:

1. Bani numerări 600 cor. 2. Trei fertae pământ eventual 30 cor. 3. Ștolele îndatinat.

Reflectanții au să se prezenteze în vre-o Duminecă ori sărbătoare în s. biserică, spre a-și arată dexteritatea în cele rituale, iar recursele lor ajustate conform regulamentului și adresate com. par., au să subștearnă subscrisului pprezviter.

Dat în ședința com. par., ținută în Fonău la 27 Iulie 1908.

Nicolae Popovicu
președinte.

Teodor Drimbe
notar.

In conțelegere cu mine: *Nicolae Roxin* protoprezviter.
—□— 3—3

Prin aceasta se escrie concurs nou pentru îndeplinirea stațiunei învățătoresți dela școala elea-entară gr. or. rom. din *Beiuș*, cu termen de alegere pe **9/22 Septemvrie** a. m. la 11 ore a. c.

Emolumentele sunt: a) Plată fundamentală 1200 cor., b) Cvincvenalele prescrise de lege. c) Cvatir cu intravilanul recerut. d) Venitele cantorale.

Încălzitul școalei de sine înțeles cade în sarcina comunității bisericesti.

Cel ales e obligat a conduce toate socoțile bisericesti, școlare și fundatiionale de sub administrarea com. bisericesti fără altă remunerațiune specială.

Recurenții au să dovedească, că sunt în stare a conduce cor vocal și muzical.

În fine recurenții sunt poftiți și până la termenul de alegere a se prezentă la s. biserică din loc pentru a-și arată dexteritatea în cântare și rituale.

Recursorile instruite cu documentele necesare adresate comitetului parohial sunt a se substerne la Oficiul ppeșc din *Beiuș* până incluzize 8/21 Sept. a. c.

Din ședința com. par., a comunității bisericesti gr. or. rom. din *Beiuș*, ținută la 3/16 August 1908.

Dr. Gavril Cosma
preș. com. par.

Paul Duma
not. com. par.

In conțelegere cu: *Vasilie Papp* ppopul tractului *Beiuș*.
—□— 3—3

Licitațiune minuendă.

În urma încuviințării Ven. Consistor de dtto 16/29 Iulie a. c. Nr. 4828/1908, se publică licitațiune minuendă pentru repararea bisericesti și a gardului din comuna *Odvoș*, (p. u. Konop) ppiatul M. Radna.

Termenul de licitațiune se defige pe Duminecă **12 Sept. n. d a.**, la 2 ore în localitatea școalei.

Prețul de esclamar e de 3390 cor. 40 fil.

Doritorii de a licită au să depună în bani gata, sau în hărtii de valoare acceptabile vadiu de 10% dela prețul de esclamar.

Comuna bisericescă își rezervă dreptul de a primi pe acel reflectant în care va avea mai multa încredere.

Proectul de spese, precum și condițiunile de licitațiune se pot vedea la oficiul parohial din loc.

Întreprinzătorii nu pot pretinde diurne ori spese de călătorie pentru prezentare și participare la licitațiune.

Odvoș, din ședința comitetului parohial ținută la 3/16 August 1908.

Aurel Raica
președinte.

Nicolae Dima
notar.

—□— 1—1